

“Els tatuatges no s’han d’esborrar. La gràcia és anar deixant petjades de vida”

Nadal Suau

Escriptor

Cati Moyà

Palma

Quan va acabar d’escriure *Curar la piel, ensayo en torno al tatuaje*, el llibre amb què ha aconseguit el Premi Anagrama d’Assaig, Josep Maria Nadal Suau (Palma, 1980) duia 20 tatuatges al cos. Una vegada que el llibre ha sortit publicat, però, en du 21. El darrer és una oreneta que du sobre la mà esquerra, el primer tatuatge que s’ha fet a un lloc que no pot ser amagat. Fer-se un tatuatge sempre visible li feia “respecte i il·lusió”, dos conceptes que poden definir, també, la relació que Nadal Suau sembla tenir amb el premi que ha rebut i amb els temes que tracta l’obra que l’han duit a rebre’l. Perquè més que sobre tatuatges, *Curar la piel* és un llibre sobre el temps i com ens hi relacionam.

Un assaig sobre els tatuatges podria fer que molta gent sentís que no hi té res a veure. I, en realitat, els tatuatges us serveixen per parlar de temàtiques universals.

Fa dies que hi pens perquè m’agradaria que el possible lector entengués molt bé quin llibre és, i he pensat que podria explicar-se de la manera següent: els tatuatges són els protagonistes del llibre, i amb molt d’orgull són una presència constant, els desencadenants d’un munt d’idees. Però igual que amb les pel·lícules, el protagonista no és el tema.

Idò quin és el protagonista de *Curar la piel*?

Si n’has de sintetitzar només un: crec que és el temps, la relació de les persones amb el temps, amb el ritme del temps actual i amb la memòria, amb el ball que hi ha a les vides, entre transformació i memòria. Transformar-se és inevitable, però com es pot fer sense que s’arribi a rompre la nostra identitat, el relat de la nostra vida? Aquest equilibri entre transformació i memòria, i la relació quotidiana amb els ritmes del segle XXI són els temes de fons del llibre.

I, tanmateix, feis una cosa que sembla anar contra el ritme d’aquest temps: reivindicar el cos i la seva presència quan tot tendeix al món virtual o digital. Fixau-vos, just acab de publicar un article sobre això, perquè he observat que hi ha un munt d’autores joves que escriuen poesia o novel·la, però que s’han format originalment en teatre, dansa o arts escèniques, i hi té a veure amb això que dius. Hi ha molt de discurs i molt d’assaig sobre el cos, tenim una necessitat de tornar-hi i de fer que cos i literatura convergeixin d’alguna manera.

Tatuar-se és una d’aquestes maneres, no?

ISAAC BUJ

No la compartiu?

No, no la compartesc. A una societat com la nostra, on el tatuatge va estar desaparegut durant dos segles, també és una cosa com a nova. No ens tatuem com ho varen fer els nostres padrins... És primitiu, però també és relativament innovador i té a veure amb opcions polítiques que és necessari que comencem a adoptar: una lentitud major, un interès més gran pels vincles de proximitat, la recuperació dels rituals compartits... Pens en aquesta cosa tan meravellosa que és que no hi hagi franquícies de tatuatges. Avui dia tot està franquiciat. Idò, els tatuatges no.

També vincula l’evolució dels tatuatges amb la gentrificació. Què hi tenen a veure?

No sé si ho aconsegueix, però la intenció era que els tatuatges, sense llevar-los protagonisme, obrissin camins per passejar per temes que em preocupen. I la comparació amb la gentrificació em sembla molt oportuna. Mon pare pensava que els tatuatges eren cosa de *macarras*, però si et movies pels entorns on n’hi havia, eren un signe d’identitat, de reconeixement, fins i tot d’orgull, que contribuïen a fer comunitat i a conèixer-se. I sembla que només sabem prestigiar o reconèixer què té de bo el que és propi de les classes pobres quan ho encarim i ho robam. El tatuatge, avui dia, és molt més prestigiós, es fan filigranes, ha crescut molt artísticament, però al preu d’una apropiació, pot ser una mica indeguda, d’uns codis que no eren col·lectius. Eren d’entorns específics, com dels barris gentrificats.

No creis en això d’esborrar-los, no només perquè els reivindicau com una marca temporal, sinó perquè també voleu fer bandera de les errades. “No aprenguem de les errades”, deis, “celebrem-les”.

Hi ha un mem que circula, que em fa molta gràcia, d’una persona que s’ha tatuat el nom de l’al·lota: Noemí, i quan ho deixen, s’hi afegeix lletres perquè digui *YaNoemiNovia* [riu]. La gent se’ls cobreix i la gent se’ls lleva, però justament la gràcia és anar deixant petjades de vida, registres. I jo crec que hi ha un perill aquí: l’única forma de reivindicar els errors avui dia és perquè “em varen servir per aprendre”.

I no hi estau d’acord?

Jo no ho dic en aquest sentit. Ho dic en el sentit que tot ens configura, si aquell tatuatge resulta que no està bé o que aquella persona va desaparèixer de la teva vida... Tampoc no és tan greu dur una peça així, crec. Deixar-te el tatuatge és estar en pau amb aquell passatge i amb aquell moment de la teva vida, de fet. I és millor estar en pau amb el que t’ha passat, o no? ♦

Transformar-se és inevitable, però com es pot fer sense que s’arribi a rompre la nostra identitat, el relat de la nostra vida?

Jeure tres o quatre hores i posar-te en mans d’un senyor que et picarà i et transformarà és una ruptura d’aquesta acceleració constant en què vivim. El món és cada vegada més virtual perquè necessita ser-ho per viure a la velocitat que ho exigeix. En canvi, el dia que et tates és un dia mig tudent, en què només et dediques a allò, sempre et fan esperar, has de fer temps... Tatuar-se és tornar a un ritme antic, a un ritme artesanal.

Per això és inevitable comparar-ho amb la literatura, com feis al llarg del llibre. Tenen més en comú del que sembla, escriure i tatuar-se?

És una comparació que arriba enfora. Escriure és una activitat molt física, el cos hi és molt present. Són activitats que, d’alguna manera, tenen un punt arcaic, i precisament per aquest arcaisme, hi ha una certa possibilitat de futur, d’un futur més habitable. Un dels perills que tenim ara mateix és la nostàlgia que mitifica, allò de dir que “els nostres pares vivien millor”. I no, ara vivim de cul i no sé si abans vivien millor, però aquesta mirada a un passat suposadament idíl·lic...